

Sławomir Sobczyk

Towarzystwo Czytelnicze Korfu - więcej niż tylko biblioteka

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 1, 34-48

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

TOWARZYSTWO CZYTELNICZE KORFU – WIĘCEJ NIŻ TYLKO BIBLIOTEKA

Wstęp

Powstanie licznych towarzystw czytelniczych w Europie w XVII i XVIII w. miało związek z ruchem w naukach humanistycznych, zapoczątkowanym przez francuską szkołę erudycyjną w XVII w. Położyła olbrzymie zasługi w kształtowaniu się nowożytnego środowiska naukowego, a powstające w różnych krajach europejskich towarzystwa czytelnicze szybko zaczęły odgrywać rolę prężnych ośrodków naukowych, kulturalnych i (w niektórych przypadkach) politycznych. Towarzystwo Czytelnicze Korfu (Kerkuraiki Anagnostiki Etairia) zostało założone w 1836 r. na wzór Société de Lecture Genève (1818) [Corfu Reading Society, 2012, s. 2–6]. Szybko stało się ważną instytucją kulturalną w krajobrazie Wysp Jońskich. Najbardziej widocznym elementem Towarzystwa Czytelniczego Korfu była zawsze biblioteka, a szczególnie część księgozbioru poświęcona w całości Wyspom Jońskim, wyodrębniona w tzw. Bibliotekę Jońską. Do dzisiaj naukowcy i badacze historii Wysp Jońskich z całego świata odwiedzają Korfu w poszukiwaniu unikalnych dokumentów spoczywających w przepastnych archiwach tej instytucji. Należy jednak zaznaczyć, że profil działalności Towarzystwa Czytelniczego Korfu, od początku jego istnienia aż po dzień dzisiejszy, wybiegał daleko poza propagowanie czytelnictwa i gromadzenie księgozbioru.

W niniejszej pracy przedstawiono genezę powstania, początki, strukturę organizacyjną i współczesne kierunki rozwoju Towarzystwa Czytelniczego Korfu na tle historii nowożytnej Grecji i Wysp Jońskich. Przeprowadzono analizę dostępnej literatury oraz badania własne: wizję lokalną budynku Towarzystwa Czytelniczego Korfu wraz z biblioteką, rozmowę z pracownikiem biblioteki, wykonanie dokumentacji fotograficznej.

Odrębność historyczno-kulturowa Korfu na tle historii Grecji kontynentalnej

Poczynając od XII w., historia Korfu i innych Wysp Jońskich przebiegała innymi torami niż miało to miejsce w przypadku pozostałych terytoriów Grecji. Wyspy Jońskie pozostawały pod panowaniem kolejno: Wenecjan, Francuzów i Brytyjczyków. Natomiast Grecja kontynentalna i pozostałe wyspy greckie od momentu upadku Cesarstwa Bizantyjskiego w XV w. weszły w skład Imperium Otomańskiego [Bonarek i in., 2005]. Ta odrębna droga rozwoju historycznego zbliżyła Wyspy Jońskie mentalnie do Europy Zachodniej, co znalazło swoje odzwierciedlenie zarówno w architekturze miejskiej jak i w rozwoju społecznym. Nie bez powodu właśnie na Korfu powstały najważniejsze i najstarsze instytucje kulturalne nowożytnej Grecji: Biblioteka Publiczna, Akademia Jońska i Towarzystwo Czytelnicze.

Geneza i historia powstania Towarzystwa Czytelniczego Korfu

Towarzystwo Czytelnicze Korfu (Kerkuraiki Anagnostiki Etairia), założone w 1836 r. na wzór Société de Lecture de Genève (1818), jest najstarszą instytucją kulturalną nowożytnej Grecji [Corfu Reading Society, 2012, s. 2–6]. Głównym celem Towarzystwa było początkowo zapewnienie dostępu do czasopism i książek publikowanych w Europie Zachodniej, szczególnie we Francji, Anglii i Włoszech. Miało to zapewnić stały kontakt ze współczesną kulturą, nauką i ruchami politycznymi. Założyciele Towarzystwa (14 osób) byli w większości absolwentami europejskich uniwersytetów. Niektórzy z nich zostali wydaleny z Włoch po przyłączeniu się do ruchu Carbonari. W roku 1842 Towarzystwo Czytelnicze zostało połączone z Towarzystwem Lekarzy i Farmaceutów. Od roku 1893 w jego poczet były przyjmowane również kobiety [Corfu Reading Society, 2012, s. 2–6].

Pierwszym prezydentem Towarzystwa Czytelniczego Korfu był Petros Vrailas-Armenis, znany później jako filozof, polityk i dyplomata. Przez wiele lat działalności był on prawdziwym kreatorem twórczym i dobrym duchem Towarzystwa. Następcy Vrailasa-Armenisa wywodzili się spośród najznajmniejszych mieszkańców Korfu: działacze politycznych, pisarzy, lekarzy, biskupów [Corfu Reading Society, 2012, s. 2–6].

Członkami Towarzystwa Czytelniczego Korfu już od momentu jego powstania byli zarówno rodowici mieszkańcy Korfu jak i związani z wyspą cudzoziemcy. W grupie najbardziej znaczących członków Towarzystwa należy z pewnością wymienić następujące nazwiska: Athanasios Politis (burmistrz miasta Korfu i lider ruchu zjednoczenia Wysp Jońskich z Grecją), Angelos Kogevinas, Viaros i Avgostinos Capodistria (liczący się działacze niepodległej Grecji), poeta Dionysos Solomos, poeta Andreas Kalvos, Iakovos Polysas, Gerasimos Martokoras, Lorenzo Mavilis, premier Geor-

gios Theotokis, pisarz Niccoló Tomaseo, kompozytorzy Nikolaos Mantzaros i Spyros Samaras, pisarz Konstantinos Theotokis, malarz Angelos Galinas, Ekumeniczny Patriarcha Athinagoras, pisarz brytyjski Lawrence Durrell i dr Theodore Stephanides [Corfu Reading Society, 2012, s. 2–6].

Od pierwszych lat swojej działalności Towarzystwo Czytelnicze Korfu propagowało idee ruchu wolnościowego, rozprzestrzeniającego się w Europie Zachodniej w XIX w. Instytucja ta odegrała pionierską rolę, wspomagając dążenia narodowościowe i polityczne mieszkańców Wysp Jońskich, takie jak: walka o wolność prasy i wprowadzenie języka greckiego jako oficjalnego języka Zjednoczonej Unii Wysp Jońskich. Towarzystwo Czytelnicze Korfu odegrało też ważną rolę w ruchu dążącym do zjednoczenia Wysp Jońskich z Grecją.

Siedziby Towarzystwa Czytelniczego Korfu

Towarzystwo Czytelnicze Korfu aż siedmiokrotnie zmieniał siedzibę, zanim znalazło się w obecnej lokalizacji. Początkowo Towarzystwo działało w dwóch pomieszczeniach na drugim piętrze budynku Drakatos-Papanikola, przy ulicy Ipapandis. W 1842 r. przeniosło się do budynku mieszkalnego Yiallina- Halikiopoulos w dystrykcie Agion Pateron, w 1847 – na pierwsze piętro przy ulicy Kapodistriou 19, w 1881 r. do budynku Gonemi na ulicy Ag. Spiridon, a w 1884 r. do jednego z domów przy ulicy Kapodistriou Street. W 1908 r. dom Ernestine Theotoki przy ulicy Kapodistriou 21 stał się kolejną siedzibą Towarzystwa [Gerrard i Dailey, 2005, s. 43–76].

II. 1. Budynek dzisiejszej siedziby Towarzystwa Czytelniczego. Fot. S. Sobczyk

Dzisiejsza lokalizacja Towarzystwa Czytelniczego Korfu

Obecnie Towarzystwo Czytelnicze Korfu ulokowane jest w odnowionym budynku przy ulicy Kapodistriou 120 (na rogu ulic Kapodistriou i Sophocleus Dousmani), naprzeciwko Pałacu Świętych Michała i Jerzego. Towarzystwo przeniosło się tutaj w roku 1921 [Gerrard i Dailey, 2005, s. 43–76] (il. 1–2).

II. 2. Kompleks zabudowań na rogu ulicy Kapodistriou. Fot. S. Sobczyk

W 1928 r. budynek stał się własnością Towarzystwa. Okoliczne zabudowania zachowują charakterystyczny dla XIX w. styl neoklasycy, natomiast siedziba Towarzystwa Czytelniczego (poza pojedynczymi zmianami) odzwierciedla styl renesansowy, który królował na wyspie we wczesnym okresie weneckim. Budynek składa się z dwóch czworokątnych domów mieszkalnych, które do roku 1770 oddzielała od siebie dzisiejsza ulica Vouthrotou. Oba budynki połączono prawdopodobnie między rokiem 1770 a połową XIX w. (prawdopodobnie pod koniec okupacji weneckiej), przez dobudowanie dodatkowej części od strony zachodniej [Gerrard i Dailey, 2005, s. 43–76]. Po wielu przebudowach budynek uzyskał swoją dzisiejszą formę, z 3 kondygnacjami i 300 m² powierzchni użytkowej. Bombardowania w czasie II wojny światowej nie oszczędziły siedziby Towarzystwa Czytelniczego. Na szczęście budynek doznał stosunkowo niewielkiego uszczerbku. Nie ucierpiały w zasadzie w ogóle księgozbiór biblioteki, obrazy i antyczne meble. Ostatnie prace renowacyjne miały miejsce w 1980 r., kiedy to dokonano rekonstrukcji fasady na podstawie rysunków Edwarda Leara [Rozmowa, 2013].

Il. 3. Tablica informacyjna z logo Towarzystwa Czytelniczego. Fot. S. Sobczyk

Fasada budynku z pięknymi arkadami należy do najbardziej charakterystycznych w mieście. Na elewacji budynku znajduje się tablica informacyjna z sową – rozpoznawalnym logo Towarzystwa i datą jego założenia (il. 3).

Il. 4. Korytarz prowadzący do pomieszczeń na pierwszym piętrze. Fot. S. Sobczyk

Wejście do biblioteki mieści się na piętrze, a prowadzą do niego kamienne, zewnętrzne schody (stanowiące dawniej wejście do budynku wschodniego). Długim korytarzem dochodzi się do kilku odrębnych pomieszczeń (il. 4).

II. 5. Pomieszczenia reprezentacyjne
na drugim piętrze. Fot. S. Sobczyk

II. 6. Pomieszczenia reprezentacyjne
na drugim piętrze. Fot. S. Sobczyk

II. 7. Sale konferencyjne Towarzystwa
Czytelniczego. Fot. S. Sobczyk

Na pierwszym piętrze znajdują się sale biblioteczne, w których zgromadzono tematycznie różne kolekcje księgozbioru i obiekty artystyczne (plakaty, grafiki, obrazy, rzeźby i fotografie). Uwagę zwraca wystrój wnętrz, w których wykorzystano oryginalne antyczne meble z początków działalności Towarzystwa. Na drugim piętrze znajdują się pomieszczenia reprezentacyjne: sale wystawowe i konferencyjne (il. 5–7).

Struktura organizacyjna Towarzystwa Czytelniczego Korfu

Towarzystwo Czytelnicze Korfu jest administrowane przez Komitet Zarządzający, wybierany na dwa lata, a składający się z: prezydenta, wiceprezydenta, sekretarza, skarbnika, dwóch kuratorów biblioteki oraz dwóch kuratorów budynku i jego zawartości.

Przez lata, od momentu założenia, działalność Towarzystwa Czytelniczego była finansowana ze składek członków, które stanowiły jedyne stałe źródło dochodu. Od roku 1980 Towarzystwo otrzymuje również dotacje rządowe [Rozmowa, 2013].

Kierunki działalności Towarzystwa Czytelniczego Korfu

Towarzystwo Czytelnicze Korfu nadal odgrywa szczególną rolę w propagowaniu kultury i sztuki Wysp Jońskich. Posiada własną bibliotekę, której najważniejszym fragmentem jest biblioteka tematyczna, poświęcona Wyspom Jońskim. Towarzystwo organizuje i prowadzi wystawy malarstwa, wykłady, seminaria, konferencje naukowe i zapewnia tłumaczenia tekstów greckich. W ostatnich latach Towarzystwo objęło też swoim patronatem sztukę muzyczną, organizując recitale i kameralne koncerty muzyczne w cerkwiach i budynkach zabytkowych w Korfu.

Towarzystwo Czytelnicze Korfu utrzymuje ścisły kontakt zarówno z greckimi i jak zagranicznymi instytucjami kulturalnymi oraz uczelniami. Wśród najważniejszych należy wymienić: Louvian School of Archaeology, University of Pisa, Ateneo of Venice, Pontaniana of Napoli i oczywiście Uniwersytet Joński w Korfu. Szczególnie ścisła współpraca łączy Towarzystwo z Wydziałem Bibliotekoznawstwa i Informatyki oraz Wydziałem Historii Uniwersytetu Jońskiego [Rozmowa, 2013].

Od 1978 r. Towarzystwo Czytelnicze Korfu jest członkiem European Confederation of Association and Institutions „Europa Nostra”, którego głównym celem jest ochrona i zachowanie architektonicznego, historycznego i naturalnego dziedzictwa krajów europejskich. Również w roku 1978 Towarzystwo Czytelnicze otrzymało nagrodę Akademii Ateńskiej za szczególny wkład w rozwój kulturalny Grecji. W ramach działalności „Europa Nostra” Towarzystwo Czytelnicze Korfu przeprowadziło prace rekonstrukcyjne i renowacyjne historycznego domu i kościoła Thomasa Flaginisa.

Towarzystwo zapobiegło też dewastacji ogromnego sadu oliwnego w mieście Paleokastritsa (na północno-zachodnim wybrzeżu wyspy), zagrożonego przez planowane inwestycje budowlane. To właśnie dzięki Towarzystwu Czytelniczemu na wielu budynkach w Korfu zawisły metalowe tabliczki informujące o ich wcześniejszych, istotnych dla historii miasta lokatorach. Towarzystwo Czytelnicze Korfu odgrywa stale istotną rolę doradcą w rozwiązywaniu problemów współczesnego Korfu [Rozmowa, 2013].

Towarzystwo Czytelnicze Korfu prowadzi stałą działalność wydawniczą. Co roku ukazuje się biuletyn, w którym publikowane są oryginalne prace poświęcone przede wszystkim Wyspom Jońskim i Korfu. W roku 1995 z inicjatywy Towarzystwa ukazał się słownik *Corfiatica*, w którym umieszczono między innymi 5 tys. idiomów używanych niegdyś na Korfu, a obecnie prawie zapomnianych. We współpracy z Fundacją Banku Narodowego, Towarzystwo Czytelnicze Korfu wydało też album zawierający zdjęcia ikon z okresu pobizantyjskiego [Corfu Reading Society, 2012, s. 2–6].

Biblioteka Towarzystwa Czytelniczego Korfu

Biblioteka jest niewątpliwie najbardziej znaczącym i najlepiej widocznym elementem dzisiejszego Towarzystwa Czytelniczego Korfu (il. 8).

Kolekcję Biblioteki Towarzystwa Czytelniczego podzielono na następujące działy:

- Książki (księgozbiór ogólny i biblioteka jońska)
- Archiwum
- Pojedyncze druki

II. 8. Jedna z sal bibliotecznych Towarzystwa Czytelniczego. Fot. S. Sobczyk

- Mapy i ryciny
- Magazyny i czasopisma
- Płyty muzyczne
- Zdjęcia
- Obrazy

II. 9. Pomieszczenia z księgozbiorem Biblioteki Jońskiej. Fot. S. Sobczyk

II. 10. Pomieszczenia z księgozbiorem Biblioteki Jońskiej. Fot. S. Sobczyk

Poza biblioteką ogólną (w chwili obecnej 50 tys. woluminów), szczególnym powodem do dumy jest unikatowa biblioteka specjalistyczna, tzw. Biblioteka Jońska. Księgozbiór Biblioteki Jońskiej liczy około 7 tys. tomów poświęconych wyłącznie tematyce Wysp Jońskich i datowanych już od XVII w. [Rozmowa, 2013] (il. 9–10).

Właściwie wszystkie publikacje powstające współcześnie na temat Wysp Jońskich i samego Korfu trafiają do Biblioteki Jońskiej, dzięki bezpośrednim darowiznom wydawców lub też zakupom biblioteki. W roku 1982 rozpoczęto katalogowanie księgozbioru. Do chwili obecnej do katalogu komputerowego wprowadzono 7500 pozycji (w tym 3 tys. książek z biblioteki jońskiej). Dokonały tego zaledwie dwie osoby [Rozmowa, 2013].

Archiwum Towarzystwa Czytelniczego zasługuje na uwagę ze względu na wartość historyczną, ekonomiczną, literacką i artystyczną. Do szczególnie cennych należą dokumenty związane z historią Regionu Morza Śródziemnego i samej wyspy Korfu, która w przeszłości była centrum administracyjnym Wysp Jońskich (il. 11).

Il. 11. Pomieszczenie biblioteczne z kolekcją dokumentów. Fot. S. Sobczyk

W posiadaniu Towarzystwa Czytelniczego znajduje się duża liczba archiwów prywatnych, w tym również związanych z najważniejszymi rodami arystokratycznymi Korfu oraz historią samego Towarzystwa. Szczególnie interesująca dla badaczy historii wyspy jest bogata kolekcja korespondencji od 1836 r. Większość zbiorów archiwum pochodzi z zakupów poczynionych w ciągu ostatnich 30 lat.

Kolekcja pojedynczych druków zawiera ponad 1000 egzemplarzy, w tym tak rzadkie dokumenty, jak jedyna istniejąca kopia Proklamacji Republiki

Siedmiu Wyp Nelsona z 1798 r. Większość kolekcji stanowią dokumenty administracyjne od okresu weneckiego do roku 1930 [Rozmowa, 2013].

Towarzystwo Czytelnicze posiada kolekcję 250 map i rycin, odnoszących się do dziejów wyspy Korfu, Morza Jońskiego, Grecji, Morza Śródziemnego i Bałkanów. Najstarsza mapa pochodzi z kolekcji Alexandriana z 1477 r. [Rozmowa, 2013]. Całość kolekcji dostarcza cennych informacji na temat życia przedstawianych regionów na przestrzeni wieków. Szczególną uwagę odwiedzających przyciągają ryciny wykonane przez zagranicznych artystów: drzeworyty, miedzioryty i litografie, najczęściej tzw. izolaria (lub ryciny z książek), ale także ryciny z albumów, dziewiętnastowiecznych magazynów i czasopism.

Kolekcja płyt muzycznych powstała dzięki zapisowi ambasadora Christosa Diamandopouloso i jego żony. Zbiór złożony z około 1000 winylowych płyt znalazł się w zbiorach Towarzystwa Czytelniczego w roku 1960. Tzw. Diamandopoulos Collection zawiera nagrania muzyki symfonicznej i kameralnej oraz stosunkowo nieliczną reprezentację muzyki operowej z okresu od baroku do współczesności. Kolekcja ma wartość historyczną nie tylko dzięki rzadkim nagraniom. Przede wszystkim reprezentuje ona różne okresy i zmiany w technice nagrywania: od 78 do 33 obrotów na minutę oraz od nagrań mono do stereofonicznych [Rozmowa, 2013] (il. 12–13).

Il. 12. Sala biblioteczna z kolekcją płyt i książek muzycznych. Fot. S. Sobczyk

Kolekcja zdjęć i pocztówek doskonale ilustruje codzienne życie Korfu 150 lat wstecz, umożliwiając rekonstrukcję życia społecznego, politycznego i kulturalnego wyspy. Najcenniejsze fotografie pochodzą z darowizn z końca XIX w. i pierwszego ćwierćwiecza XX w. Również ostatnie 30 lat historii Towarzystwa Czytelniczego jest udokumentowane na zdjęciach (włączając w to portrety

II. 13. Sala biblioteczna z kolekcją płyt i książek muzycznych. Fot. S. Sobczyk

II. 14. Pomieszczenia biblioteczne z ekspozycją dzieł sztuki. Fot. S. Sobczyk

większości prezesów Towarzystwa). W kolekcji Towarzystwa Czytelniczego znajduje się pochodząca z XIX w. seria wielkoformatowych fotografii różnych części miasta, jego przedmieść i okolicznych terenów. Szczególną wartość historyczną mają zdjęcia z prywatnych archiwów, np. zdjęcia miasta z okresu okupacji wojennej czy wyzwolenia wyspy w 1944 r. [Rozmowa, 2013].

Zbiory sztuki pięknej Towarzystwa Czytelniczego to jedna z najważniejszych kolekcji prywatnych w Grecji. Zawiera ona ponad 200 obrazów z XIX i XX w., oraz pojedyncze przykłady z wcześniejszego okresu. Ponieważ Towarzystwo było od momentu swojego powstania centrum życia kultural-

Il. 15. Pomieszczenia biblioteczne z ekspozycją dzieł sztuki. Fot. S. Sobczyk

nego i miejscem promocji sztuki, wielu artystów mieszkających na Korfu prezentowało i pozostawiało tam swoje prace (dzisiaj stanowią one istotny element dekoracji wnętrz). W zasobach Towarzystwa znalazły się prace wykonane różną techniką: obrazy olejne, akwarele a nawet rzeźby, doskonale obrazujące sztukę Wysp Jońskich (il. 14–15).

Biblioteka Towarzystwa Czytelniczego Korfu jest biblioteką naukową i najczęściej korzystają z niej badacze historii Wysp Jońskich. Nie jest to typowy obiekt turystyczny ani też biblioteka publiczna, ale wszyscy zainteresowani są w niej serdecznie witani. Chętni mogą zarówno rozejrzeć się w zabytkowych wnętrzach i posłuchać opowieści o powstaniu Towarzystwa Czytelniczego jak skorzystać z księgozbioru.

Podsumowanie

Towarzystwo Czytelnicze Korfu powstało w 1836 r. i wzorowane było na szwajcarskim Société de Lecture de Genève. Jest najstarszą instytucją kulturalną nowożytnej Grecji. Głównym celem Towarzystwa było początkowo propagowanie współczesnej europejskiej kultury, nauki i myśli politycznej, poprzez udostępnianie czasopism i książek publikowanych w Europie Zachodniej. Szybko też „flagowym okrętem” instytucji została Biblioteka Towarzystwa Czytelniczego, przez lata wzbogacana zarówno dzięki planowym zakupom jak i cennym darowiznom. Wśród bogatych i niezwykle cennych zbiorów Biblioteki Towarzystwa Czytelniczego, na szczególną uwagę zasługuje tzw. Biblioteka Jońska, stanowiąca unikalne źródło wiedzy zarówno o historii jak i współczesności tego regionu.

Należy podkreślić też inne kierunki działalności Towarzystwa Czytelniczego Korfu. W przeszłości odegrało ono istotną rolę w dążeniach narodowościowych mieszkańców Wysp Jońskich i wspierało ich integrację z Grecją kontynentalną. Mimo, że Korfu nigdy nie doświadczyła okupacji tureckiej, członkowie Towarzystwa przez lata czynnie wspierali ruchy wyzwolenicze Grecji. Instytucja ta wspomagała dążenia narodowościowe i polityczne mieszkańców Wysp Jońskich, takie jak: walka o wolność prasy i wprowadzenie języka greckiego jako oficjalnego języka Zjednoczonej Unii Wysp Jońskich. Towarzystwo Czytelnicze Korfu miało też znaczącą rolę w ruchu dążącym do zjednoczenia Wysp Jońskich z Grecją.

W chwili obecnej Towarzystwo Czytelnicze Korfu nadal odgrywa istotną rolę w pielęgnowaniu tradycji Wysp Jońskich, między innymi dzięki organizowaniu wystaw, koncertów i seminariów. Towarzystwo utrzymuje stały kontakt z greckimi i zagranicznymi instytucjami kulturalnymi oraz uczelniami wyższymi. Ścisłe współpracuje z miejscowym Wydziałem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej oraz Wydziałem Historii Uniwersytetu Jońskiego. Od 1978 r. jest członkiem European Confederation of Association and Institutions „Europa Nostra”, którego głównym celem jest ochrona i zachowanie architektonicznego, historycznego i naturalnego dziedzictwa krajów europejskich. Towarzystwo Czytelnicze Korfu angażuje się w renowację cennych z historycznego punktu widzenia budynków na Korfu i prowadzi stałą działalność wydawniczą.

Należy podkreślić, że Towarzystwo Czytelnicze Korfu jest nie tylko najstarszą instytucją kulturalną nowożytnej Grecji, ale także niezwykle istotnym elementem krajobrazu kulturalno-naukowego współczesnego Korfu.

Bibliografia

- Bonarek J. i in. (2005), *Historia Grecji*. Kraków.
- Bötig K. (2006), *Korfu*. Ostfildern
- Climis C. Ch. (1994), *The illustrated history of Corfu*. Corfu.
- Corfu Reading Society*. Academy of Athens Award. [2012]. Corfu.
- Corfu Reading Society* [online] 2013. [dostęp: 2013-11-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://anagnostikcorfu.com>.
- Dubin M. (red) (2004), *Wyspy greckie*. Warszawa.
- French C. (2012), *Korfu i Wyspy Jońskie*. Tł. Katarzyna Skawran. Warszawa.
- Gallas K. (1986), *Korfu, das antike Kerkyra im Ionischen Meer. Geschichte, Kultur, Landschaft*. Köln.
- Gerrard M., Dailey D. (2005), *Korfu*. Tł. Wojciech Nowicki. Bielsko-Biała.
- Hannigan D. (2009), *Korfu*. Tł. Włodzimierz Adamczyk. Warszawa.

Jervis-White-Jervis H. (1970), *History of the Island of Corfu and of the republic of the Ionian Islands*. Chicago.

niczego Korfu, przeprowadził Sobczyk Sławomir, dnia 21.08.2013 r.

[Rozmowa, 2013] Rozmowa z pracownikiem Biblioteki Towarzystwa Czytel-

Szczepański J.A. (1978), *Grecja*. Warszawa.

Sławomir Sobczyk

Corfu Reading Society – more than a library

Summary

The activity of the Corfu Reading Society (Kerkuraiki Anagnostiki Etairia) is an excellent illustration of both the history and the cultural differences of the island. Initially the main aim of the association was to provide access to magazines and books published in Western Europe. Nevertheless, it soon became a versatile cultural institution, cultivating the traditions, history and art of the Ionian Islands region. The paper presents the history, previous activities and contemporary goals of the oldest cultural institution of the modern Greece. The main source of information was a direct conversation with an employee of the Society's Library.

Keywords: Corfu Reading Society, Corfu, Ionian Islands, Greece, Ionian Academy, reading societies, cultural institution, the Library of the Corfu Reading Society

